

LÄNSSTYRELSEN
Värmlands län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten
Byrådirektör P Åhgren

BESLUT

1982-04-19

11.1211-2092-77

Förordnande om naturreservat för område kring Gillertjärn, Säffle kommun, Värmlands län

Beskrivning av naturreservat

Naturreservatets namn	Gillertjärn
Kommun	Säffle
Socken	Långserud
Fastigheter	Se bifogad förteckning (bil 1)
Lägesbeskrivning	Ca 7 km NV om Långseruds km, ca 1 km N om Finnsjön. Topografiska kartbladet 10 C Åmål NV Ekonomiska kartbladet 10 C 6 d
Area	Cirka 45 ha
Därav fastmarksarea	43
Markägare	Se bifogad förteckning (bil 1)
Naturvårdsförvaltare	Skogsvårdsstyrelsen

Grund för beslutet

Området kring det lilla skogstjärnet har sedan lång tid varit känt för sin rika förekomst av idegran. Läget vid norra kanten av idegranens utbredningsområde i Sverige gör lokalen principiellt intressant. Av speciellt intresse är även mängden av idegranar, enskilda individers storlek, en för svenska förhållanden ovanlig topptillväxt samt riklig förnygring. Skogsvegetationen - inklusive idegranskoncentrationen kan betraktas som en biologisk enhet vars naturliga, ostörda utveckling bör värdesättas avsevärt högre än bevarandet endast av enskilda, praktfulla exemplar.

Området hyser även en rad ovanliga blomm växter och en synnerligen rik och skyddsvärd kryptogamflora. En stor del av dessa växter är beroende av en relativt stabil skogsmiljö med beskuggning och hög fuktighet samt tillgång till organiskt material i olika stadier av nedbrytning. Utöver de vetenskapliga motiven tillkommer de estetiskt - rekreativa värden som ligger i upplevelsen av denna säregna vegetationstyp.

Ändamålet med reservatet är att områdets särpräglade och unika vegetation bevaras och i väsentliga delar får utvecklas fritt.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogade beslutskarta (bilaga 2) som naturreservat.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för området.

A.Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

-bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- och dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta, dika, dämna, dränera, utfylla eller plöja

-anordna upplag

-anordna väg eller stig med undantag av de i skötselplanen angivna

-dra fram luft- eller markledning

-anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning -informations- och fridlysningstavlor undantagna

-uppföra helt ny byggnad

-använda kemiska bekämpningsmedel

-tillföra växtnäringssämnen

-inplantera för området främmande växt- eller djurart

-avverka skog eller utföra skogsvårdande åtgärd inom skötselområde 1 a utöver vad som framgår av bifogad skötselplan

-framföra motordrivet fordon annat än traktor på den väg som i skötselplanen särskilt har markerats, bilaga 3, eller i samband med tillåten skogsavverkning. Tillåten traktortransport skall ske så att markskador ej uppkommer.

Utan tillstånd av länsstyrelsen är det förbjudet att

-avverka skog eller utföra annan skogsvårdande åtgärd (beträffande skötselområde 1 a, se pkt 1.3 i skötselplanen).

B.Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C.Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

-störa djurlivet t ex genom närgången fotografering

-medföra hund som ej är kopplad (undantag dock beträffande tillåten jakt)

-göra upp eld

-framföra motordrivet fordon

-bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, ta idegranens frukter och att skada vegetationen i övrigt, t ex genom att gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar

-tälta

-anordna orienteringskontroller

-anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

-på störande sätt använda radioapparat, grammfon, bandspelare o dyl

Organiserad visning av området (turism, undervisning m m) skall ske i samråd med reservatsförvaltaren.

Naturvetenskapliga eller andra undersökningar skall utföras i samråd med länsstyrelsen och reservatsförvaltaren.

D.Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa denna skötselplan.

SKÖTSELPLAN

Skötselplanen omfattar dels denna beskrivning, dels bifogade skötselplanekarta (bilaga 3).

Skötselplanen upprättades 1981 inom länsstyrelsens naturvårdsenhet på grundval av inventeringar utförda av Tomas Hallingbäck och Lars Furuholm.

Syftet med naturvårdsförvaltningen är att tillse att ändamålet med reservatet enligt länsstyrelsens beslut uppnås samt att hålla de på skötselkartan angivna stigarna öppna och markerade.

1.DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet för naturreservatet skall vara att idegransbeståndet bevaras, att detta och övriga växtsamhällen av större biologiskt intresse så långt möjligt får utvecklas fritt utan direkt inverkan av mänskliga ingrepp.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsmarken

Mål: Huvuddelen av skogsmarken, skötselområde 1 på bifogade skötselplanekarta (bilaga 3), skall utvecklas som naturskog. Skogen inom skötselområde 2 skall utgöra buffertzonen mot omgivande skogsmark varför ett skogsbruk med särskilda hänsyn till idegranar kan bedrivas.

För att motverka massförökning av skadeinsekter sker bekämpning genom plockhuggning och barkning. Inom delområde 1 utföres detta av reservatsförvaltaren.

Med hänsyn till områdets rika kryptogamflora skall reservatsförvaltningen resultera i att gynnsamma mikromiljöer finns. Detta innebär bl a att virke i olika nedbrytningsstadier skall finnas som livsmiljö. Skadade och fallna träd skall därför lämnas för fortsatt nedbrytning. I de fall insektsbekämpning sker (plockhuggning) inom delområde 1 lämnas stammen efter barkning. I delområde 2 kan markägaren dock tillgodogöra sig sådant gagnvirke (med undantag av de fall särskild överenskommelse träffats i dispensärenden). Vid utformning av avverkning bör även beaktas vikten av att beskuggningen och fuktighetsförhållandena bevaras för värdefulla delområden.

Riktlinjer och åtgärder: I de skogsområden som skall utvecklas fritt får inga andra åtgärder vidtagas än att hålla stigarna öppna samt skogsskyddsåtgärder enligt ovan.

1.2.2 Jakt viltvård och fiske

Jakt och fiske kan bedrivas enligt gällande lagstiftning. Jakträtt på av staten förvärvat mark arrenderas ut till lämplig arrendator genom förvaltaren såvida inte jakträtten förbehållits säljaren vid fastighetsförvärvet. Viltvårdande åtgärder får utföras inom skötselområde 2.

Tillsyn

Reservatsförvaltaren ombesörjer tillsyn i den omfattning tilldelade medel tillåter. I första hand sker detta genom avtal med lämplig ortsbo.

1.2.4 Renhållning

Bortplockning av pappersavfall och liknande utföres i förekommande fall i samband med tillsyn.

1.2.5 Väg

Befintlig traktorväg genom reservatet, väster om Gillertjärn (se bif karta) skall hållas i sådant skick att djupa hjulspår och markskador ej uppstår.

1.3 Behandling av skötselområden

Naturreservatet är indelat i två skötselområden i enlighet med bifogade skötselplanekarta.

Skötselområde 1 a avser delområden som inköpts av naturvårdsfonden eller där intrångsersättning utgått.

SKÖTSELOMRÅDE 1

Beskrivning: Merparten av skötselområdet ligger i den kraftiga, norra branten ner mot Gillertjärn. Längst i norr består branten av en bergvägg. Nedom denna finns omfattande blockmarker av talustyp.

Området avvattnas via främst två bäckar som är till- och avlopp för Gillertjärn. Strömriktningen är från NV mot O.

Vegetationen domineras av granskog med stort inslag av idegran och ädla lövträd. Fältskiktet har ofta inslag av ängsväxter. Lav- och mossfloran är ovanligt rik och indikerar förekomst av kalk.

I blockmarken består trädskiktet av björk och lind, medan fältskiktet bl a hyser flera ärtväxter.

Ett par mellanrikkärr finns inom området.

Mål: Området lämnas att utvecklas fritt.

Åtgärd:

Istandsättningsåtgärd: Stigar röjs och markeras enligt skötselplanekartan.

Underhållsåtgärd: Stigarna hålls öppna och markerade. I första hand avsågas vindfällerna över stigarna. Eventuella röjningar skall vara mycket försiktiga och endast beröra själva stigarna.

SKÖTSELOMRÅDE 2

Beskrivning: Barrskog utmed kärnområdets västra och södra sida. Mycket kuperad terräng, i huvudsak sluttande mot Gillertjärn.

Blåbärsgranskog dominerar. Inslag av hållmarkstallskog finns. Idegran förekommer rikligt inom hela området.

Mål: Området skall utgöra buffertzonen mot reservatets centrala del. Skogsavverkning kan ske efter prövning av varje enskilt fall och i direkt samverkan med förvaltaren (stämpling). Särskild hänsyn skall tagas till idegranar så att de inte ställs helt fria efter avverkningar. Vidare skall särskild hänsyn tagas till hållmarken i väster samt stränderna vid Gillertjärn och Svarttjärn så att gamla tallar och lövträd kvarlämnas.

Åtgärd:

Istandsättningsåtgärd: Se skötselområde 1.

Underhåll: Se skötselområde 1.

2. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Riktlinjer och åtgärder

2.1.1 Tillgänglighet – friluftsanordningar

Beskrivning: Länsstyrelsen har som beredskapsarbete låtit anlägga en parkeringsplats vid badplatsen vid Finnsjöns nordöstra strand, ca 1 km söder om naturreservatets gräns. Denna parkeringsplats är utgångspunkt för besökare till reservatet. Skogstraktorväg leder från parkeringsplatsen till reservatet. Inom reservatet finns ett system av gamla stigar.

Mål: Reservatet får nyttjas för enklare former av friluftsliv som inte skadar reservatets känsliga vegetation.

Åtgärder:

Istandsättningsåtgärder: Stig från parkeringsplatsen vid Finnsjön markeras efter särskild överenskommelse och i huvudsak i sträckning enligt bilaga 4. Stigarna inom reservatet markeras enligt skötselplanekartan. Skyltning enligt skötselplanekartan.

2.1.2 Information

Information om reservatets läge, vegetation m m sätts upp på informationstavla vid parkeringsplatsen vid Finnsjön. Enklare information om reservatsföreskrifter m m placeras vid reservatsgränsen i S och O enligt skötselplanekartan (bilaga 3).

2.1.3 Utmärkning av reservatets gränser

Utmärkningen skall utföras av förvaltaren enligt svensk standard (SIS 03 15 22).

3. KOSTNADER OCH INTÄKTER FÖR NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN - FINANSIERING

3.1 Kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen

Åtgärd		Personalkostn		Materialkostn		Intäkter
		1982	1983-87	1982	1983-87	
Stigmarkering 3,5 km		30 dv	2 dv/år	2000	-	
Underhåll av P-plats	2 dv	2 dv/år	-		1000 kr/år	
Informationstavlor		2 dv	-	2000	-	
Tillsyn, skogsskydd m m		8000 kr/år	-	-	-	

3.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av staten:	Utmärkning av reservatet.
	Framställning och utplacering av vägvisare och informationsmaterial.
	Markering och underhåll av angivna stigar.
	Stämpling för skogsavverkning i samband med vissa dispensärenden
	Skogsskydd inom skötselområde 1
Bekostas av Säffle kommun:	Soptömning vid parkeringsplatsen vid Finnsjön. (Bilaga 5).
Bekostas av markägare:	Skogsskötsel inom skötselområde 2.

NATURVÅRDSFÖRVALTARE

Naturreservatet skall från naturvårdssynpunkt förvaltas av skogsvårdsstyrelsen. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpende äga rum med länsstyrelsen.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga (formulär 3).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Bengt Norling jämte ledamöterna Carl E Carldén, Stig Gustafsson, Arne Hult, Sven Junzell Helmer Karlsson, Eric Persson, Henry Stjernborg och Nils Wallander samt suppleanterna Roland Arnesson, Gunnar Wiktorsson, Lennart Gidlund, Ove Eriksson och Elsa Norbäck.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Beckman, naturvårdsdirektör Wirén, företrädare för juridiska enheten, planenheten och lantmäterienheten, länsantikvarie Varenius samt byrådirektör Åhgren, föredragande.

Bilagor

1. Fastighets- och markägarförteckning
2. Beslutskarta, skala 1:10000
3. Skötselplanekarta, skala 1:4000
4. Översiktskarta, skala 1:50000
5. Avtal om disposition och skötsel av parkeringsplats vid Finnsjön
6. Besvärshänvisning

Kopia till

Statens naturvårdsverk
Sakäg enl reklista
Kommunfullmäktige
Byggnadsnämnden
Planenheten
Lantmäterienheten
Naturvårdsenheten
FBM
Vägförvaltningen
Planverket
Lantbruksnämnden
Skogsvårdsstyrelsen
Naturvårdsregistret
Akten